

رشد سرطانی به نام قلیان / افزایش مصرف زنان همپای مردان

قهوه‌خانه‌ها با همان شکل سنتی خود پابرجا هستند اما برخی با ایجاد تغییراتی، تبدیل به سفره‌خانه‌هایی شده‌اند که کسب و کارشان از حضور جوانان رونق گرفته است.

قهوه خانه ها با همان شکل سنتی خود پابرجا هستند اما برخی با ایجاد تغییراتی، تبدیل به سفره خانه هایی شده اند که کسب و کارشان از حضور جوانان رونق گرفته است.

خبرگزاری مهر، گروه استان ها – آنالیز رحیمی: بازار اقتصادی رو به راه و مشتریان پر و با قرصی دارد، اما بوی تند و تیز آن، نفس را در سینه حبس می کند و رفته رفته وابستگی را به مصرف دخانیات افزایش می دهد.

مقصودم قهوه خانه و چای خانه هایی است که تا همین دیروز، مکانی برای افراد سالخورده و مسن بود اما این روزها قهوه خانه ها کارکرد دیروز خود را از دست داده و برخی از آنها با تغییر چشمگیری در محیط، تبدیل به سفره خانه هایی شده اند که پاتوق جوانان به خصوص دختران، برای مصرف قلیان میوه ای است.

این روزها صف حضور برخی از دختران برای مصرف قلیان میوه ای بلندتر از صف افراد سالخورده ای است که در گذشته ها، برای نوشیدن یک استکان چای و قلیان، به قهوه خانه ها می رفتند.

پاتوقی برای افراد سالمند، در گذشته

یک جامعه شناس در گفت وگو با خبرنگار مهر می گوید: قهوه خانه ها از دوره قاجار، پاتوقی برای افراد سالمند بود که به دلیل وقت گذراندن در قهوه خانه ها جمع شده و بحث می کردند، محیط نسبتاً سالمی بود اما به هیچ عنوان زنان، جوانان و نوجوانان در آنجا حضور نداشتند.

امان الله قرایی مقدم ادامه می دهد: حضور زنان و جوانان در این مکان ها زشت تلقی می شد چنان که اکنون هم مردم با نگاه نامناسب به قلیان فروشی ها و قهوه خانه هایی که جوانان و به خصوص دختران جوان، پا در راه پسران گذاشته و به مصرف قلیان روی آورده اند دارند.

رواج پدیده شوم و داشتن صدمات جبران ناپذیر برای جوانان

وی بیان می کند: این پدیده را می توان پدیده شومی تلقی کرد که من معتقدم از شهرهای بزرگ مثل تهران شروع شده و به شهرهای متعصب مانند آذربایجان هم رسوخ کرده که این صدمات بسیاری به خصوص در جوانان می گذارد.

سیگار و قلیان، دروازه ورود به مواد مخدر است، فردی که معتاد شد دیگر هیچ تعصبی ندارد این کارشناس مسائل اجتماعی معضلات اصلی قهوه خانه ها را رابطه نامشروع، باند بازی، ورود به مواد مخدر دانسته و ادامه می دهد: سیگار و قلیان، دروازه ورود به مواد مخدر است، فردی که معتاد شد دیگر هیچ تعصبی ندارد؛ دختران و پسران با حضور در قهوه خانه ها و مصرف قلیان، رابطه نامشروع، ورود به انواع آسیب های اجتماعی، اعتیاد، ورود به باند مواد مخدر، دزدی و هر کاری که از دستشان برآید را انجام داده و در جامعه رواج می دهند.

او توضیح می دهد: وقتی یک عده جوان در قهوه خانه می نشینند نیروی کار از بین می رود، وقتی نیروی کار به هدر رفت، کارخانه ها و اقتصاد کاملاً بهم می خورد، حضور یک جوان در قهوه خانه به عنوان یک سلول مخرب، باعث رواج یافتن این پدیده به سایر نقاط می گردد.

قرایی مقدم با بیان اینکه قهوه خانه ها اوقات فراغت را پر می کنند اما غنی نیستند به خبرنگار مهر می گوید: جوانان ما چون شادی ندارند و نا امید به آینده هستند ارزش ها و هنجارها را در جامعه فرو ریخته و دچار بیماری فرهنگی و فکری شده اند، تشخیص نمی دهند که چه چیزی خوب و چه چیزی بد است.

وجود ۴۵۰ قهوه خانه و چای خانه سنتی در سطح شهر

رئیس اتحادیه کباب پزان، سفره خانه و قهوه خانه های سنتی و صنوف همگن در گفت و گو با خبرنگار مهر، بر وجود نزدیک بر ۴۵۰ قهوه خانه و چای خانه در سطح شهر تأکید کرده و ادامه می دهد: قهوه خانه و چای خانه های سنتی اکثراً در داخل شهر قرار دارند.

حسن علی محمدی با اشاره بر عدم حضور بانوان در قهوه خانه و چای خانه های داخل شهر بیان می کند: قهوه خانه و چای خانه های شهر تبریز از سلامت کامل برخوردار بوده و تحت اشرافیت و کنترل کامل هستند که این اشرافیت و کنترل، با همکاری اماکن و نیروی انتظامی نیز انجام می گیرد که باید از زحمات بی شائبه ریاست اماکن و پرسنل تحت امر این اداره، تقدیر و تشکر کرد.

وی در پاسخ به این سوال که در برخی از سفره خانه های مستقر در بیرون از شهر، قلیان میوه ای برای بانوان ارائه می شود به خبرنگار مهر پاسخ می دهد: در سفره خانه های واقع در بیرون شهر که در آنها ارائه قلیان میوه ای صورت می گیرد و بانوان نیز از آن استفاده می کنند، وابسته به حوزه استحفاظی ما نمی باشد.

تعهد محضری بر عدم ارائه قلیان در سفره خانه های حوزه استحفاظی

او توضیح می دهد: سفره خانه هایی که در حوزه استحفاظی اتحادیه واقع شده اند از ارائه قلیان به طور جد خودداری می کنند و هم چنین در سفره خانه های واقع در حوزه استحفاظی این اتحادیه، ارائه قلیان برای مردان و حتی بانوان صورت نمی گیرد و تعهد محضری مبنی بر عدم ارائه قلیان در سفره خانه ها اخذ گردیده است.

علی محمدی در پایان بیان می کند: با بازدیدهای میدانی انجام گرفته از قهوه خانه و چای خانه های داخل شهر، هیچ رستوران و یا سفره خانه ای مجاز به ارائه قلیان نمی باشد و در صورت مشاهده ارائه قلیان در حوزه استحفاظی تبریز برخورد قاطع انجام خواهد گرفت.

افزایش میل دختران برای برابری با جنس مخالف

روانشناس بالینی در گفت و گو با خبرنگار مهر می گوید: بحث قهوه خانه ها در فرهنگ ایرانی، مکانی برای جمع شدن مردان برای نوشیدن یک فنجان چای و تبادل افکار و اخبار روزهایی بود که مردم دور از رسانه و شبکه های اجتماعی امروزی بودند و حتی گاهی در آنها نقالی و شاهنامه خوانی نیز برگزار می شد و همین امر، موجب حفظ فرهنگ غنی ایرانی شده بود.

روزنا اصغر نژاد ادامه می دهد: اما امروزه در کنار پیشرفت جوامع، بسیاری از فرهنگ ها، یا به تدریج از بین رفته است و یا جای خود را به فرهنگ های نوپا و گاهی اشتباه داده است و حال و روز خوبی برای فرهنگ های خوب قدیمی باقی نگذاشتند.

وی با اشاره بر پیشرفت رسانه ها و به خصوص شبکه های اجتماعی و افزایش میل دختران برای برابری با جنس مخالف به خبرنگار مهر می گوید: همین امر تا جایی پیشرفت کرده است که برخی دختران جامعه ما، ادعای برابری در محفل هایی را دارند که از قدیم الایام برای مردان مرسوم بوده است و حال می خواهند نوعی سنت شکنی و ادعای وجود کنند و حتی گاهی به عنوان مد در برابر همسالان مطرح کنند.

مقدمه ای بر ورود به مسیر پر آسیب مواد مخدر

او توضیح می دهد: بحث قلیان در ایران به یکی از وسایل تفریحی و سفره خانه ها به یکی از اماکن تفریحی جوانان تبدیل شده است و همین امر موجب نگرانی جامعه شناسان و روانشناسان گردیده است و از زمانی که پدید آمدند تا امروز همیشه مورد توجه حوزه های ذکر شده بود و جالب آنکه علیرغم تلاش مسئولان برای جمع آوری این امکان و هشدارهای کارشناسان این حوزه در مورد عوارض استعمال دخانیات که مقدمه ای بر ورود به مسیر پر آسیب مواد مخدر است.

نقش تأثیرگذار خانواده ها

وی در ادامه بیان می کند: از منظر روانشناسی، قلیان خود انگیزه و کشاننده اصلی نیست و کشاننده اصلی عوامل دیگری است که مهم ترین آنها خوش قلیان خود انگیزه و کشاننده اصلی نیست و کشاننده اصلی عوامل دیگری است که مهم ترین آنها خوش گذرانی است که به تدریج جنبه اعتیاد پیدا می کند گذرانی است که به تدریج جنبه اعتیاد پیدا می کند. جالب آنکه جوانان و دخترانی که در این مکان ها مشغول مصرف قلیان هستند علت این امر را نبود تفریحات جالب و مکان های تفریحی بیان می کنند که در اکثر موارد، چنین تفکری پشت یک بی مسئولیتی پنهان است که ریشه در خانواده های آنان دارد.

اصغر نژاد، نقش خانواده ها را در کشیده شدن جوانان به سمت این حوزه خطرناک قابل اهمیت دانسته و به خبرنگار مهر می گوید: باید از خانواده ها گلایه مند بود که بی تفاوت نسبت به فرزند خود، او را بی کنترل و بی نظارت به حال خود رها کرده اند و صحبت از اعتماد به فرزندان خود می زنند و اظهار روشنفکری نیز دارند.

نبود رابطه عاطفی مناسب میان پدر و دختر

جوانی که ارتباط عاطفی مناسبی با والدین به خصوص پدر خود ندارند در مکان های نامناسب و با افراد نامناسب، این حس را ارضا می کنند وی ادامه می دهد: دختران جوانی که ارتباط عاطفی مناسبی با والدین به خصوص پدر خود ندارند در مکان های نامناسب و با افراد نامناسب، این حس را ارضا می کنند که از پیامدهای چنین اقدامی، می توان به وابستگی عاطفی به افراد نامطمئن و نالایق اشاره کرد که زمینه ساز بسیاری دیگر از آسیب ها را فراهم می کند؛ دختر جوانی که وابستگی پیدا کرده است ممکن است نتواند در برابر خواسته های نفر مقابلش به علت ترس از دست دادن او نه بگوید.

این روانشناس بالینی اضافه می کند: در هر صورت آنچه که مشخص است این است که ورود به سفره خانه های سنتی و کشیدن قلیان برای دختران، چندان سخت هم نیست و یکی از علت های اصلی این امر، این است که هزینه زیادی برای آنها ندارد و می توانند با هزینه خیلی کم به تفریحات خودشان بپردازند و خیلی از دردسرهای تفریحات بیرون از آنجا را نداشته باشند.

وی معتقد است که یکی دیگر از علت های مصرف دخانیات در دختران، این است که فکر می کنند هیچ وابستگی به دخانیات ندارند و هر زمان اراده کنند می توانند آن را کنار بگذارند غافل از اینکه چه وابستگی خطرناکی گریبان گیر آنها شده و یا خواهد شد.

به دنبال شخصیت نمایشی بودن و در نظر گرفتن یک ژست اجتماعی

وی ادامه می دهد: اگر از منظر روانشناسی شخصیت به این مسئله بپردازیم، دختران در این امر به دنبال یک شخصیت نمایشی هستند که ناشی از کمبود عزت نفس یا وجود عقده های حقارت در آنهاست و یک نوع نمایش صوری قوی و مستقل بودن که فقط برای خودشان و گاهی برای همسالان معنی می دهد. حتی خیلی از آنها از ترس تحقیر و اندوه شدن از جمع دوستان و برای همنوا شدن با آنها، خود را در قالب چنین شخصیتی معرفی کرده و نوعی ژست اجتماعی برای خود در نظر می گیرند.

اصغر نژاد در پایان، با تأکید بر نقش تأثیرگذار یادگیری شیوه های فرزند پروری در کاهش آسیب های اجتماعی، بیان می کند: علاوه بر خانواده ها، رسانه های اجتماعی و به خصوص شبکه های اجتماعی در توسعه فرهنگ زندگی سالم و دور از دخانیات و محیط های آلوده، تمامی امکانات خود را بسیج کنند. هم چنین جایگزین مناسب و تفریحات جذاب و سودمندتری برای جوانانی که در این وادی گرفتار شده اند باید در نظر گرفت تا دختران و زنان ایرانی به آنچه که در شأن و منزلت خودشان است آگاه تر باشند و اما اینکه یادمان باشد ترک عادت های بد، انگیزه های خوب می خواهد.

انسان موجودی اجتماعی است حضورش در هر مکانی باعث می شود تا رفتارهای وی بر اساس آن مکان شکل بگیرد. وضعیت فعلی قهوه خانه ها نشان دهنده این است که این مکان ها بیشتر مورد توجه گروه های مختلف فرهنگی است، در نتیجه می توان به شکل گیری خرده فرهنگ ها در این مکان ها اشاره کرد.

حال معنای واقعی قهوه خانه از دست رفته و جوانان با خو گرفتن با این محیط، ارزش ها و هنجارها را نادیده می گیرند که نتیجه آن کشیده شدن به سمت اعتیاد است.

در حال حاضر این مکان ها به معضلی تبدیل گشته که این در نتیجه غفلت مسئولین و شاید خانواده هایی است که فرزندانشان در چنین مکان هایی حضور می یابند که باید مورد توجه جدی قرار گیرد که در این راستا می توان با توسعه ی اماکن ورزشی و تفریحات سالم، جوانان و نوجوانان را به این سمت سوق داد تا بیشتر از این با سلامتی خود بازی نکنند.